

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки
підприємства**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність D1 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
E-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу, формування в слухачів навичок по своєчасному визначенню кризових ситуацій у діяльності підприємства (організації) для запобігання можливого збитку внаслідок неефективного використання корпоративних ресурсів.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання даної навчальної дисципліни є ознайомлення управлінців з фінансово-економічної безпеки з особливостями обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки на підприємстві та використання його результатів при моделюванні відповідних управлінських рішень.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.</p> <p>Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.</p> <p>Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.</p> <p>Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.</p> <p>Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.</p> <p>Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p> <p>Компетентності:</p> <p>Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог</p> <p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.</p> <p>Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку,</p>	

контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	16	6
практичні	14	4
самостійна робота	60	80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
6	071 Облік і оподаткування	третій	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки підприємства. 1. Поняття “економічна безпека”. 2. Поняття “економічна безпека підприємства”. 3. Концептуальні засади економічної безпеки підприємства. 4. Світовий досвід забезпечення економічної безпеки підприємства.	2/-	2/-	8/10
Тема 2. Забезпечуючі складові економічної безпеки підприємства. 1. Мета та цілі економічної безпеки підприємства. 2. Основні складові економічної безпеки підприємства. 3. Об'єкти, суб'єкти та забезпечення економічної безпеки підприємства. 4. Концепція управління економічною безпекою підприємства.	2/2	2/-	8/10
Тема 3. Поняття та структурні елементи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 1. Поняття, завдання, напрями і структурні елементи обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 2. Фінансова, інтелектуальна та кадрова складові обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 3. Техніко-технологічна і політико-правова складові обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.	2/-	2/-	8/10

<p>4. Інформаційна, екологічна та силова складові обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p>5. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>6. Ринкова та інтерфейсна складові економічної безпеки підприємства.</p>			
<p>Тема 4. Система економічної безпеки підприємства.</p> <p>1. Поняття та основні елементи системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>2. Програма гарантування безпеки фірми.</p> <p>3. Режим функціонування системи економічної безпеки.</p> <p>4. Концепція безпеки підприємства.</p>	2/2	2/-	8/10
<p>Тема 5. Система управління економічною безпекою підприємства.</p> <p>1. Організація системи обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p>2. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.</p> <p>3. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.</p>	2/2	2/-	12/10
<p>Тема 6. Правовий захист комерційної таємниці.</p> <p>1. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні.</p> <p>2. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном.</p> <p>3. Поняття та ознаки комерційної таємниці.</p> <p>4. Об'єкти та суб'єкти права власності на комерційну таємницю.</p> <p>5. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.</p>	2/-	2/2	4/10
<p>Тема 7. Принципи забезпечення економічної безпеки підприємства та засоби усунення погроз.</p> <p>1. Виникнення погроз.</p> <p>2. Принцип чотирьох ролей. Принципи шести рівнів економічної безпеки і повного охоплення фінансово-господарської діяльності. Принцип повного охоплення за часом.</p> <p>3. Способи захисту від погроз.</p> <p>4. Систематизація подій, погроз і діяльності по забезпеченню економічної безпеки підприємства.</p> <p>5. Матриці подій фінансово-господарської діяльності, погроз і заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.</p>	2/-	2/2	4/10
<p>Тема 8. Суть і місце обліково аналітичного забезпечення в інформаційному забезпеченні системи економічної безпеки на підприємстві.</p>	2/-	-/-	8/10

<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ризиків підприємницької діяльності та їхній вплив на економічну безпеку підприємства. 2. Класифікація ризиків, що чинять вплив на стан економічної безпеки підприємства, стосовно їх відображення в бухгалтерському обліку. 3. Обліково-аналітична інформація в структурі забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності. 4. Вимоги до професійних якостей та зміст діяльності аналітика з обліково-економічного забезпечення економічної безпеки підприємства. 			
Разом	16/6	14/4	60/80
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування, контрольна робота).</p> <p>Всі форми поточного контролю представлені для студентів у системі дистанційного навчання : https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3604</p> <p>Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали в 100 бальній шкалі.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів; – самостійна робота – 10 балів. <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу відповідно до їх розподілу у електронному журналі. Підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті.</p> <p>До залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною шкалою та шкалою ECTS: Зараховано «відмінно» (90-100 балів); (за шкалою ECTS – A) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причиннонаслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано «добре» (70-89 балів); (за шкалою ECTS: 80-89 – B; 70- 79 – C) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності у розв'язках;</p> <p>Зараховано «задовільно» (50-69 балів); (за шкалою ECTS: 60-69 – D; 50-59 – E) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p>		

	<p>Незараховано «незадовільно» (менше 50 балів); (за шкалою ECTS: 26-49 – FX; 1-25 – F) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Отримання додаткових балів з дисципліни можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника») URL: https://surl.li/wmmuhb.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують проміжні і одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів.</p> <p>Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60 год. – для студентів денної форми навчання та 80 год. – для заочної форми навчання. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника URL: https://surl.li/dxovqb).</p> <p>Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.</p> <p>Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з навчальної дисципліни.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо).</p> <p>Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p>

	Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю, а для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Здобувачам вищої освіти, які не отримали оцінку за підсумковий семестровий контроль, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіка ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>). Списування під час виконання завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше).

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: nadiia.shkromyda@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

8. Рекомендована література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
2. Бенько М.М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 560 с.
3. Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
4. Левченко О. М., Шалімова Н. С., Грінка Т. І., Сторожук О. В.. Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: навч. посіб. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. – 190 с.
5. Згоранець М. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства: thesis. 2021. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54636>.
5. Саванчук Т., Назаренко В. Вимоги до формування інформаційних потоків в системі обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 57. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-12>.
6. Лещук, Г. В., Якушик, І. Д., Ганжуренко, І. В., Галаченко, О., & Бовкун, О. (2021) Економічна безпека підприємства в умовах пандемії COVID-19: обліково-аналітичний аспект в управлінні на регіональному рівні. *Економічні горизонти*. (2(17)), 18–28. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(17\).2021.243894](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(17).2021.243894).
7. Шуміло О.С. Типи економічної безпеки підприємства роздрібної торгівлі. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 727–729. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/124.pdf

8. Будник Л., Блажей І., Ронська О. Внутрішній аудит в управлінні економічною безпекою підприємства: актуальні аспекти. Галицький економічний вісник. 2021. № 4 (71). С. 77–84. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/71/1000.pdf>
9. Акімова Н. С., Кирильєва Л. О., Наумова Т. А. Інформаційна безпека підприємств торгівлі в умовах становлення глобального інформаційного суспільства. Підприємництво і торгівля. 2023. Вип. 35. С. 5–10. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-35-01>
10. Акімова Н. С., Наумова Т. А., Кирильєва Л. О. Удосконалення системи інформаційного забезпечення внутрішнього аудиту товарних запасів у ритейлі. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наукових праць. Харків: ДБТУ, 2024. Вип. 1 (35). С. 6–18. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/54665>
11. Сатир Л.М., Кепко В.М., Стаднік Л.І. Економічна безпека торговельного підприємства в системі організації торгівлі та комерційної діяльності. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. Вип. 4(04). С.75–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.4-1327>.
12. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я. (2025). Підходи до оптимізації податкового навантаження в системі ефективного податкового планування. Актуальні питання економічних наук. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15331655>
13. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Управління податковими зобов'язаннями підприємства: обліково-аналітичний аспект. Сталий розвиток економіки. № 2(53). С. 318-323. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-43>
14. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. (2025) Вплив податкової політики на конкурентоспроможність торговельних підприємств. Ефективна економіка. №3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.15>
15. Савків У.С., Лещук Г.В., Сидор Г.В. (2024) Державне управління соціально-економічною стабільністю країни та особливості застосування антикризових заходів в умовах воєнного часу. The actual problems of regional economy development. Вип. 20. Том 1. С. 403-410. doi: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.403-410>
16. Лещук Г.В., Савків У.С. (2023) Аналіз податкової політики України в умовах воєнного стану. Актуальні питання у сучасній науці. № 10 (16). С. 42 – 55. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10\(16\)-42-55](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10(16)-42-55)
17. Савків У.С., Лещук Г.В., Монюк Б.Р. (2025). Взаємозв'язок бізнес-планування та управління витратами підприємства в умовах кризового періоду для збереження конкурентоспроможності та прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2 (21). С. 443-451. <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.443-451>
18. Сас Л.С., Кузьмін Т.Л., Лещук Г.В., Бурлак Б.Б. (2025) Обліково-правові аспекти функціонування державних некомерційних підприємств як об'єкта консалтингового та аутсорсингового супроводу. Інвестиції: практика та досвід. №7. С. 96-101. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.7.96>

Викладач _____

Лещук Г.В.